

Tallinna Ülikool
Erialasid Lõimiv Uuendus

Sirli Jõgisu, Tiiu Lootus, Madis Kirss, Rasmus Mikfelt, Lota Marie Aaliste, Kadi Tamberg,
Marian Salum, Egert Halliste, Jekaterina Bondarenko, Karl Salumets, Kristel Mikkor, Märt
Maripuu, Mia Roshni Mody, Oliver Turp, Tristan Tormi Truumets

AKUSTIKAPROOV III

ELU projekt

Juhendajad: Raul Talmar, Kadi Riismaa

Tallinn 2024

SISUKORD

1. PROJEKTI ARUANNE	2
1.1. Projekti eesmärk	2
1.2. Probleem	2
1.3. Kohapealne tegevus	3
1.4. Interdistsiplinaarsus	3
1.5. Sidusrühmad	4
1.6. Projekti jätkusuutlikkus	4
2. TEGEVUSKAVA	6
3. KOMMUNIKATSIOON SIDUSRÜHMADELE	7
4. ENESEREFLEKSIOONID	8
KOKKUVÕTE	17
LISAD	18
Lisa 1. Mõõtmise kontrollkaart	18
Lisa 2. Tegevuskava	19
Lisa 3. Sidusrühmade tagasiside	22

1. PROJEKTI ARUANNE

1.1. Projekti eesmärk

Projekti laiem eesmärk on avardada inimeste silmaringi Eesti ajaloo, kultuurist ja laululavade. Kitsamaks eesmärgiks on koostada laululavade ja kõlakodade interaktiivne kaart, kus lisaks lühikesele ajaloole on lisatud ka lava andmed, fotod ja info helitugevuse hajumise kohta.

Projekt algas 2023 aasta kevadsemestril juhendaja Raul Talmari eestvedamisel ja sellega on juba tööd teinud “Akustikaproov I” ja “Akustikaproov II”. Raul Talmari idee on kaardistada eesti laululavad ja kõlakojad nende akustiliste parameetrite järgi. Kaugem eesmärk sellel projektil oleks leida need kohad, kus saab kooride kontserte anda ilma helivõimendusest. Idee autor märgib, et paljud laululavad ja kõlakojad on projekteeritud akustiliste ruumidena, mis iseenesest peaks heli piisava tugevusega kuulajateni tooma.

Samuti on tänapäeva kuulajad harjunud küll kuulma muusikat, kuid kas nad ka KUULAVAD, on küsitav. (Ka Tallinna laululava on esialgselt projekteeritud nn. suure kõlarina, mis täiendavat võimendamist ei vaja)

Nii sündiski plaan teostada interaktiivne kaart, kus sisaldub teave laululavade ja kõlakodade asukoha, arhitekti, projekteerija, akustiliste omaduste ja ajaloo kohta. Kaarti saaks kasutada Eesti Kooriühing, Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, kohalikud omavalitsused aga ka koorid ja orkestrid, kes soovivad a cappella kontserte anda. Vähetähtis pole ka rohepöördeline mõtlemine, kuna mürareostus on juba kahjustamas (või kahjustanud) meie kõikide kuulmisorganeid.

Eestis paikneb hinnanguliselt 350 laululava ning kõlakoda.

ELU projekt “Akustikaproov I” alustas nende lavade paigutamist ühtsele interaktiivsele kaardile. Kaardilt saab tuvastada parema akustikaga laululavasid, kus koorid saaksid anda a cappella välikontserte. “Akustikaproov II” jätkas laululavade kaardistamist ning lõi olemasoleva asemele uue ja parema lahenduse nende leidmiseks interaktiivselt kaardilt.

“Akustikaproov I” ja “Akustikaproov II” jõudsid kaardistada 62 erinevat laululava/kõlakoda ning meie püüdsime omalt poolt lisada võimalikult palju juurde. Vajalik on meeles pidada, et lisaks paljude lavade mõõdistamisele ja kaardile kandmisele, on oluline, et kogu teave oleks kvaliteetne ning abiks kõigile, kes seda kasutada soovivad.

1.2. Probleem

Meie lühikese välihooaja jooksul on laululavad tihedas kasutuses. Enamasti kasutatakse üritustel helivõimendust, sest seda eeldab tavaliselt väliürituste formaat (palju segavaid tegevusi - muusika taustal aetakse juttu, süüakse, tantsitakse, lapsed kilkavad jne), teiseks võib asi olla ka laululavade kehvast akustikast, mille tulemusena helitugevus hajub.

“Akustikaproov III” jätkab laululavade andmete kogumist, helikao mõõtmist ning nende sisestamist kaardile, mis annab võimaluse tuvastada parema akustikaga laululavasid ja kõlakodasid.

1.3. Kohapealne tegevus

Projekti käigus valisime välja laululavasid üle Eesti, mis seni interaktiivsel kaardil esindamata, ning kogusime nende kohta mitmekülgset teavet. Sarnaselt eelnevate projektidega oli ka meie eesmärk kaardile kanda mitte ainult laululava mõõdetavad parameetrid, vaid ka ajalooline taust, projekteerijate andmed ning olulised sündmused, mis on seotud selle konkreetse objektiga. Ühtekokku saime lisada interaktiivsele kaardile 33 uut laululava ja kõlakoda.

Lavasid külastasime paarides või üksi (vastavalt osalejate eelistusele). Mõõtsime lavade parameetreid (laius, sügavus, astmete arv ja kõrgus) ning helitugevuse hajuvust erinevates kauguspunktides ühtse meetodika alusel ja tegime lavadest fotosid erinevatest vaatenurkadest (eest, küljelt, vaade publikusse ja suur plaan).

Mõõtmiste tegemisel kasutasime erinevaid vahendeid, nagu mõõdulinti, laserkaugusmõõtmist, kõlarit ja detsibellide mõõtmise rakendust telefonis. Telefonid olid eelnevalt kalibreeritud, et kõigil oleks mõõtmisel 100 detsibelli täpselt samas vahemikus.

Andmeid kogusime erinevatest allikatest, sealhulgas kohalike omavalitsuste ja kultuuritöötajate kaudu, ajakirjandusest ning ka sotsiaalmeedia ja suusõnalise info vahendusel. Mõnede laululavade kohta leidub hulgaliselt infot, kuid suurema osa lavade kohta on internetis väga vähe infot.

1.4. Interdistsiplinaarsus

Meie rühmas on esindatud tudengid järgnevatelt erialadelt: eripedagoog-nõustajad tõid kaasa oskuse, et kõigi liikmete osalus ning kaasatus oleks tagatud, samuti jälgivad nad laululavade võimalikku ligipääsetavust ja kasutusmugavust. Kirjaliku tõlke üliõpilane panustas kogutud teabe korrektsuse osas, äri- ja halduskorralduse alased teadmised annavad hea ülevaate kohaliku omavalitsuse halduslikest külgedest, ajalootudengid lisasid teadmised ajalooliste andmete kogumise kohta, kehakultuuri eriala aitas läbi mõelda praktilised tegevused ja hariduse juhtimine andis eelteadmised meeskonnatöö koordineerimiseks ning sujuva suhtluse tagamiseks. Nende teadmiste najal oli võimalus jätkata põhjaliku tööga andmete kogumisel ning laululavade kaardistamisel. Kindlasti on see projekt suurepäraseks näiteks, kuidas interdistsiplinaarne lähenemine aitab lahendada keerukana näivaid ülesandeid ning tuua kaasa rikkaliku ja mitmekülgse arusaamise meie kultuuripärandist.

Olles sidus mitmes valdkonnas, on meie projekt juba loomu poolest interdistsiplinaarne, mistõttu selles osalemine sobib väga erinevate erialade üliõpilastele. Projekt toetub eelkõige kultuuriajaloo, kartograafia, kultuurigeograafia ja akustika valdkonna teadmiste lõimumisele, kuid oluline roll lasub ka statistikal, andmeteadusel ja interaktiivsel visualiseerimisel, millele tuginedes on võimalik saavutada projekti lõppeesmärk – interaktiivse kaardi loomine.

1.5. Sidusrühmad

“Akustikaproov III” projekti peamisteks sidusrühmadeks on Eesti arvukad muusikakollektiivid, eriti koorid. Projekti eesmärk on anda neile ideid, milliseid laululavasid kasutada suviste kontsertide tarbeks. Teine oluline sidusrühm on koorielu korraldavad organisatsioonid nagu Eesti Kooriühing ja Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

Eelnevad “Akustikaproovi” projektid juba osundasid, et projekti keskmes on laululavad kui ehitised, seetõttu ei plaani me huvirühmade vajadusi uurida ega nendega koostööd teha. Pigem soovime oma väikese uurimusega äratada huvi välilavade vastu ja anda oma panus kõikide olemasolevate laululavade ja kõlakodade kandmiseks ühele kaardile.

Projekti tulemusena saavad sidusrühmad ühest kohast kätte vajaliku teabe paljude laululavade kohta, mis võimaldab neil planeerida oma üritusi teadlikumalt ja leida sobivaid

kohti nende eesmärkide edukaks täitmiseks.

1.6. Projekti jätkusuutlikkus

Projekt on kindlasti jätkusuutlik, sest meie projekti lõppedes on interaktiivsele kaardile kantud 95 laululava või kõlakoda. Erinevatel andmetel on Eestis erinevaid lavasid aga ligikaudu 350. Seega, on järeltulevatel “Akustikaproovi” projektidel ohtralt võimalusi interaktiivse kaardi täiendamiseks. Ei ole ju mõistlik peatuda enne, kui kõik Eesti lavad on kaardistatud ja ühes andmebaasis kättesaadavad. Samuti tuleb andmebaasi korrastada, kuna laululavasid võib lisanduda, olemasolevad võivad kaduda, võib tekkida vajadus parandada vigu andmetes või lisada uusi ja kontrollitud andmeid vastavalt metoodika täpsustamisele. Kahte kõlakoda mõõtma minnes selguski, et ehitisi enam ei eksisteeri.

Kaardirakendus, mida kasutasime andmete kaardile kandmiseks on sama, mille koostasid “Akustikaproov II” tegijad. Nende esindaja abiga saime ka oma andmed samasse rakendusse sisestatud. Kahjuks on tänase seisuga avalikult kättesaadav vaid Kooriühingu veebilehel leitav “Akustikaproov I” interaktiivne kaart. Uus, “Akustikaproov II” poolt loodud ja Akustikaproov III andmetega täiendatud rakendus on plaanis anda üle Eesti Rahvakultuuri Keskuse serverisse ja veebilehele. Hetkel ootame, et juriidilised ettevalmistustööd selleks saaksid tehtud ja rakendus jõuaks turvaliselt sinna, kus seda ka laialdasemalt kasutada saab. Siis muutub projekti tulemus tõeliselt elavaks.

2. TEGEVUSKAVA

Akustikaproov III koosnes kahest rühmast ning rühmajuhtideks olid Marian Salum ja Kristel Mikkor. Laululavade mõõdistamise, andmete sisestamise ja muu vajalikuga tegelesid kõik meie projekti liikmed - tegevuskavast on näha ka jaotus, kuidas lavade mõõdistamine jagati.

Peaaegu kõik rühmaliikmed osalised mõõtmisseadmete kalibreerimisel, mida viis läbi juhendaja Raul Talmar. Need, kes kalibreerimiselt puudusid, osalesid mõõtmisprotsessis koos teiste liikmetega, kellel oli see toiming tehtud.

Projekti kokkuvõtva portfoolio kirjutamise ja meediakajastuse ning sidusrühmadega suhtlemisega tegelesid kõik koos. Kogu projekti vältel hoidsime tihedat ühendust ühise messengeri grupi abil, kuhu kõik jagasid jooksvalt infot. Projekti vältel kogutud andmed ja loodud materjalid koondasime Google Drive kausta.

Kõik jooksvad küsimused lahendati rühmas vabatahtlikkuse alusel, pidades alati silmas võrdset tööjaotust ja kõigi liikmete oskusi ning teadmisi. Kõik tegevused, nende aeg ning tööjaotus on leitav tegevuskava tabelist lisas 2.

3. KOMMUNIKATSIOON SIDUSRÜHMADELE

“Akustikaproov I” kajastas projekti käiku 2023. aasta kevadsuvel artikliga ajakirjas “Muusika”. Artikkel andis ülevaate projekti eesmärgist ning läbi viidud tegevustest. “Akustikaproov II” grupp kommunikeeris tulemusi sidusrühmadele sotsiaalmeedia kaudu, lähenedes otse kõige potentsiaalsetele huvilistele. Turu-uuringut tehes leidsid nad sotsiaalmeediast järgmised kogukonnad, kelle kaudu infot levitada:

- *Laulu ja tantsupeo Facebook ja Instagram*
- *Eesti Kammerkooride Liidu Facebook ja Instagram*
- *Eesti koorijuhtide Facebook ja Instagram*
- *Eesti Rahvakultuuri Keskuse Facebook ja Instagram*
- *Õpetajate lehe Facebook ja Instagram*
- *Eesti Muusikaõpetajate Liidu Facebook*
- *Ajalehe Sirp Facebook ja Instagram*

“Akustikaproov III” projekti kajastati “Keila Lehes”, mis on Keila linnas tasuta kõikidesse postkastidesse viidav ajaleht. Artikkel avaldati mai esimeses ajalehes, kolm nädalat enne linnas valminud uue kahepoolse laululava avamiskontserti. Vastukajas tunti huvi uue laululava akustiliste omaduste kohta ja projekti kohta laiemalt. Mõõtmisest postitati ka juba protseduuride ajal pildid ja lühike tutvustus linna sotsiaalmeedia kanalis, millel on Facebookis 11000 jälgijat. Postitus oli üks kaheksateistkümnest sellel päeval Keila linna unikaalsest või jagatud postitusest ning sellel oli 32 “meeldimist”.

Link artiklile: <https://keila.ee/wp-content/uploads/2024/05/03.05.2024.pdf>

4. ENESEREFLEKSIOONID

Sirli Jõgisu

Valisin ELU Akustikaproovi projekti, kuna see sisaldab kahte valdkonda, mis mulle hingelähedased ja nendeks on muusika ning ajalugu. Tegemist oli jätkuprojektiga ja meie nii öelda võtsime projekti eelmistest tublidelt tudengitelt üle. Projekti peamine eesmärk oli mõõdistada ja kaardile kanda nii palju Eesti laululavasid ning kõlakodasid kui meil vähegi jaksu on. Eestimaal uute põnevate paikade avastamine on üks mu lemmiktegevusi ja tänu sellele projektile sain meeldiva ühendada kasulikuga. Õppisin laululavade mõõdistamise käigus palju uut huvitavat infot ja liikumine värskes õhus oli ainult kasuks. Samuti oli põnev kaasa aidata ajaloo otsimisel ja kohalike kontaktidega suhtlemine oli samuti väga tore. Nende tagasiside, et teeme toredat asja ja oldi positiivsed andis mulle indu juurde. Minu ülesanded olidki peamiselt laululavade mõõdistamine koos paarilisega, info otsimine, vahenädala esitluse ja tegevusplaani koostamisel aitamine ning lõpuesitluse portfoolio ja esitluse koostamisel aitamine. Samuti proovisin olla rühmaliikmetele toeks nõu ja jõuga.

Projekti käigus sain tuttavaks teiste erialade tudengitega, kellega ühist projekti vedama hakkasime. Olime üksteisele toeks ja nõuga abiks kui vaja oli. Nagu tudengite puhul ikka, siis alguses tundub, et aega on küll ja lõpus tundub, et on veidi puudu, aga saime meeskonnaga kõik tegevused etteantud tähtaegadeks valmis.

Minu lootus on, et tulevad ka jätkuprojektid ning kaart saab olema mõnusalt laululavasid/kõlakodasid täis. Samuti loodan, et peale juriidilisi kadalippe on kaardirakendus kõigile ka kättesaadav ning saan uhkelt öelda, et aitasin selle õnnestumisele kaasa.

Tiiu Lootus

Akustikaproov III oli projekt, kuhu pilk pidama jäi ja uurisin lisainfot. Mida rohkem lugesin, seda põnevamaks läks. Lisaks on antud projektile kulutatud aeg varsti nähtav kogu maailmale, mitte ei jää ainult utoopiliseks arvamuste ja andmete kogumikuks poolikuks jäänud tööna elektroonilise prügi hulgas (keskmine ELU projekt kaastudengite hinnangul). Seega, olen rahul, et mu aeg ja panus kulusid õigele projektile ja tulemuslikule meeskonnatööle. Suure osa projekti dokumentatsioonist olid varasemalt kokku pannud Akustikaproovid I ja II, seega saime suuremahulise kirjutamise asemel tegeleda juba projekti alguses pigem praktilise tööga. Mõõdistusretkedel käisime Pärnumaal, Saaremaal,

Raplamaal, Harjumaal ja Läänemaal. Nii mõnigi kõlakoda või laululava on saanud ajalooks, mida meenutada vanadelt fotodelt, sest endise lava asemel on kas metsarägastik või hooldatud discgolfi park.

Alustuseks tegelesin ajaplaneerimisega, jagades oma projekti tööülesanded muude kohustustega õpingutes ja isiklikus elus. Mõõdistuste planeerimisel tuli arvestada ka ilmaoludega, seega plaani panin kõik vähegi vabad nädalavahetused mõõdistuste jaoks. Õnneks tegi ilmataat mu kalendriga koostööd ja sain tegutseda vastavalt plaanile.

Kõige ärevusttekitavam ülesanne minu jaoks oli mõõdistusäpi kasutamine. Enne mõõtmist kontrollisin parameetreid mitmeid kordi üle, et kas ikka kõik äpi seaded on paigas nii nagu peab. Ohkasin alati kergendatult, kui Sirlil oli äpp esimesena lahti. Samas mõõdulindi kasutamine ei nõudnud erilist vaeva. Ilma- ja kompassi andmete lugemiseks ei olnud ka jõudu vaja. Kõige tüütum töö oli mõõdistusandmete sisestamine Excelisse.

Kuna kasutuses oli oma kooli kõlar (sama mudel, mis kogu projekti meeskonnal), siis oli kõlari kasutamiseks vaja teha teiste kasutajatega laenutuse ja tagastuse läbirääkimised ja kokkulepped. Kõlari vedamisel olid abiks mu abikaasa, lapsed või ELUkaaslase Sirli abikaasa. Lisaks täitsid abikaasad ka korda-mööda autojuhi rolli.

Projekti käigus sain teha kõike, välja arvatud kaardirakendusele andmete lisamine. Põnev oli otsida laululavasid, mis olid veel kaardistamata ja mõõdistamata. Keerulisem oli ajaloo ja kontaktisikutega. Ühe laululava haldajaga tekkis projekti meeskonnal pisike tagasilöökk, nimelt ei soovinud kohalikud oma laululava andmeid ülejäänud maailmaga jagada, kuid diplomaatilised ja tulemuslikud läbirääkimised kultuuriajaloo tuleviku suunal viisid sihile. Sain ühendada varasemast elukogemusest müügitöö ja tänasest eripedagoogika. Ka vahenädala esitlust oli mõnus teha, andmed olid kõik olemas, jäi vaid sõnastamise rõõm.

Kõige loomingulisem osa kogu projektist oli lavade pildistamine ja mõnda lava külastasime lausa mitmeid kordi, et pildid oleksid ka silmale ilusad vaadata. Siit ka soovitus tulevastele jätkuprojektidele - tasub mõelda rakenduse tarbeks korraldada varasemate lavade uus fotosessioon atraktiivsemal ajal. Mõni laululava oli pisut lagunenu, kuid korda tehakse/värvitakse alles enne kasutust, näiteks jaanipäevaks (kuid selleks ajaks on projekt lõppenud ja lagunenu lavalauad kaardirakenduses ei pruugi anda tulevasele külastajale/esinejale/kuulajale õiget ülevaadet lava tegelikust seisust). Hästi huvitav oli enne mõõdistusi lugeda ka looduslike kõlakodade füüsikaliste nähtuste ehk akustika kohta - helide peegeldumine erinevalt materjalilt (puit, metall, kivi jne), võnkumine, neeldumine, kaja - ehk

looduslikult on olemas kõik see, mida me ehitatud lavadelt tehnikaga mõõtsime, iseasi kui palju on arhitektuuris selliseid füüsikalisi omadusi lavade projekteerimisel arvestatud.

Olles ise ansambli esinemiste koordineerija ja uute võimaluste otsija, ootan juba põnevusega Akustikaproov II loodud ja I, II, III ning kõigi järgnevate meeskondade täiendatud kaardirakenduse juriidiliste probleemide lahenemist ja avalikku kättesaadavust.

Lota Marie Aaliste

Liitusin Akustikaproov III projektiga, sest mulle imponeeris huvi Eesti maapiirkondade vastu ning soov panustada Eesti kultuuri ja kogukondadesse. Maapiirkonnad on sageli alahinnatud ja seega on minu jaoks nende toetamine ja arendamine oluline. Projekti juures ootas just kokkupuudet valdkondadega, millega ma tavaliselt ei tegele, nagu programmeerimine, kartograafia ja akustika.

Kuna olin ELU projekti ajal vahetusaastal Lõuna-Koreas ja ei saanud kohapeal meeskonnatöösse panustada, olid minu ülesanded veebi teel tehtavad. Ühest küljest oli see väljakutse, kuna virtuaalne koostöö nõuab teistsugust lähenemist ja tõhusat ajaplaneerimist. Teisest küljest andis see võimaluse arendada oma oskusi digitaalses suhtluses. Minu ülesanded hõlmasid laululavade kontaktide otsimist ja nendega ühenduse võtmist, samuti projekti kirjaliku poole koostamist ja toimetamist.

Kokkuvõttes oli Akustikaproov III projekt minu jaoks rikastav. Isegi kui ma ei saanud osa võtta kõikidest praktilistest tegevustest, andis projekt võimaluse panustada olulisse töösesse ja tutvuda uute valdkondadega.

Kadi Tamberg

Ühinesin Akustikaproov III eesmärgil saada rohkem teada Eesti kultuuripaikadest ja laululavadest. Samuti oli see väga huvitav interdistsiplinaarne väljakutse mulle kui halduse- ja ärikorralduse tudengile, kes kultuurilugudega igapäevaselt üldiselt kokku ei puutu. Meie esimene grupp oli juba enne vahenädalat väga innukas ning toredad kolleegid suutsid kaardistada väga palju laululavasid, olenemata veel talvise näoga ilmast.

Projekt täitis minu ootused selle suhtes ning tänu sellele, et tegemist oli jätkuprojektiga, oli põhi ja taust juba täiesti olemas. See lihtsustas projekti läbiviimist väga ning eriti tore oli tuttavaks saada oma vahvate projektikaaslastega, kellest igaühel on oma taust ja teadmised. Erinevad inimesed ja erinevad ootused-väljundid rikastasid projekti

ühistegevusi ning meie tublid rühmakaaslased said kõik asjad kenasti ja ajakohaselt tehtud, ehkki vahepeal oli meil pisut aegkriitilisi olukordi.

Minu peamine roll oli dokumentatsiooni ja kirjatööga aitamine ning tänu innukatele kaaslastele oli selle tegemine igakülgne rõõm. Ootan huviga ka jätkuprojekti väljundit uuel aastal!

Marian Salum

Akustikaproov III kõnetas mind koheselt. Ilmselt on põhjus minu Muhu juurtes ja uskumuses, et kultuur ja ajalugu kannavad meie teadmisi edasi põlvest põlve ning seetõttu on oluline nende talletamine ja jagamine. Just seda ootas sellest projektist - olla osa jäljest, mis saab olema minu jaoks väga oluline, et tõsta kõigi teadlikkust laululavade/kõlakodade ja nende lugudest, sest just nii meie kõigi (aja)lugu edasi elabki!

Kalibreerimine ning kaardirakenduse "ehitamine" ja selle mõistmine olid minu jaoks täiesti uued kogemused ning olen selle eest väga tänulik.

Juhusliku loosi tahtel sai minu ka I grupi rühmajuht - sellest sai minu jaoks ka kõige suurem roll projektis. Meeskonna juhtimine, vastutuse jagamine ja võtmine ei ole kunagi lihtne ülesanne vaid vajab teadlikku lähenemist. Ma ei oodanud, et pean selle rolli projektis võtma ning tunnen, et see lisas mulle oluliselt koormust, millega ma ei olnud algul arvestanud. Küll aga arvan, et sain enam-vähem seatud eesmärkidega hakkama ning jäin enda panusega selles osas rahule.

Madis Kirss

Valisin Akustikaproov III projekti sellepärast, et see tekitas minus koheselt huvi. Huvitas eelkõige see, kuidas akustikat mõõdetakse ning milliseid tehnikaid kasutatakse. Teine asi mis huvitas ja milles arvasin enda panust anda suutvat oli see, et olen ka ise tegev muusik ning käinud paljudel lavadel ning uute lava asukohtade teadasaamine, et neil esineda või teha mõni muu üritus, on väga kasulik teadmine. Seda kõike ka projektist sain.

Mulle väga meeldis ka meie rühmaga koostööd teha, sest meie rühm oli täis entusiastlike ja tegusaid inimesi ning meie ühine eesmärk sai täidetud üpris kiiresti ning igäüks teadis oma rolli ning asjad sujusid kenasti.

Selle projekti käigus õppisin kõige rohkem tegema koostööd täiesti võõraste inimestega ja usaldama neid oma tegemistes. Püüdsin ka ise olla võimalikult abivalmis ja tegus, et teised minu peale loota saaksid. Meil oli ka väga hea rühmajuht, kes kõiki osapooli

aitas ja kokku sidus.

Minu suurimaks rolliks sai lavade akustika mõõtmine, lavade mõõdistamine, piltide tegemine ning sissekanded tabelisse. Sain selle ajaga mõõdistatud 8 lava ja kõik need asuvad Raplamaal. Tegin seda tööd kolmel päeval ja võtsin tavaliselt 3 lava korraga. Sõitmist oli omajagu, aga õnneks sõita mulle meeldib.

Olen tänulik, et mind sellesse projekti kaasati ja sain juurde uusi teadmisi ja mis kõige tähtsam, uusi tutvusi, mis tulevikus võivad väga oluliseks muutuda. Aitäh.

Rasmus Mikfelt

ELU projektide loetelust jäi "Akustikaproov III" mulle silma eeskätt minu huvi tõttu muusika vastu. Lisaks tõmbas minu tähelepanu võimalus õppida helitugevuse mõõdistamise kaudu uusi praktiliselt rakendatavaid oskusi. Mul on varasemast kokkupuude koorimuusikaga ja laululavade akustiliste omaduste mõõdistamine on seega seotud ka isikliku kogemusega. Pean oluliseks koorimuusika traditsioonide säilimist, laiemat levikut ja edasist arengut. Projektis osalemine eelöeldut ka võimaldas.

"Akustikaproov III" puhul oli mulle ka oluline projekti varasem taust, nimelt see, et tegemist on jätkuprojektiga. Programm, mille kallal on juba mõnda aega ja mitme grupiga töötatud, andis võimaluse oma panusega olla osaks suuremast ja jäävamast tulemusest.

Suurimaks väljakutseks sedavõrd mahukas projektis osalemisel oli erineva taustaga osalejatega ühiste plaanide tegemine. Selles osas olen ma aga ääretult tänulik oma suurepärasele rühmakaaslastele ja rühmajuhile, kes võimaldasid aktiivse koostöö ja igakülgse panustamisega projekti tõrgeteta laabumist.

Panustasin projekti kaardirakendusse koondatava info ja projekti dokumentatsiooni koostamisel ning toimetamisel. Selgitasin välja mõõdistatud laululavade kontakte kohalike omavalitsuste ning mittetulundusühingute kaudu. Otsisin materjali ja koostasın tutvustusi laululavade ajaloolis-kultuurilise tausta edasiandmiseks.

Ootan huviga "Akustikaproovide" projektide tulemusel valmiva kaardirakenduse avalikku kasutusse jõudmist ja loodan, et selle täiemahuline kasutuselevõtt võimaldab juba mõne järgneva "Akustikaproovi" projekti jooksul kaardistada kogu Eesti esinemispaikade maastik. Eelneva tulemusel tõusevad loodetavasti väiksemad maakohad tähelepanusse kui

aktraktiivsed elukohad muutuvast maailmas. Kindlasti tõmbab kaardirakendus neile ligi ka potentsiaalseid kultuuriüritusi, mis on varasemalt ehk just infopuuduse tõttu teostumata jäänud.

Mia Roshni Mody

Liitusin projektiga, sest soovisin teada saada rohkem laululavadeast Eestis. Projekt pakkus mulle huvi ning võimalust avastada Eesti erinevaid paiku ning arhitektuuri. Arhitektuuri vastu on mul gümnaasiumist saadik olnud huvi ning olen sageli käinud Eestis uudistamas mõisaid ja teisi arhitektuuri vorme.. Lisaks puudutas projekt ajaloo tausta, mis on mu enda pikaajaline huvi olnud. Ootusteks oli õppida tundma rohkem laululavade ajalugu ning kuidas neid mõõdistada.

Minu peamiseks rolliks oli koos Jekaterinaga nelja laululava mõõdistamine. Meie koostöö sai alguse Jekaterina algatusel ning sujus ilusti, saime omavahel kokku lepitud kuupäevad, mil käia mõõdistamas ning saime kõik neli laululava mõõdistatud ühe kuu jooksul. Raskusteks tuli kontaktandmete leidmine, sest mõne laululava kohta polnud koheselt informatsiooni leida ning pidi sügavamale kaevuma, et vajalik informatsioon üles leida. Samuti osalesime Jekaterinaga “Keila Lehe” artikli jaoks kohaliku omavalitsuse kultuuritöötajatega Keila lauluväljaku mõõdistamisel, mille oli Märt korraldanud. Peamiseks probleemiks esines ajaplaneerimine, kuid kõik said ilusti oma osaga hakkama. Lisaks osalesin vahenädala esitluses.

Kõige rohkem õppisin oma aja planeerimist. Lisaks õppisin, kuidas laululavasid mõõdistada, mis oli minu jaoks uus kogemus. Peamiseks raskuseks oli ilmselt sobiva ühise aja leidmine ning sobiva asukoha leidmine, mis ei oleks liialt pikk autosõit ja võiduks oli ilusti oma ülesannetega hakkama saamine. Tulevikus ilmselt üritaks ka Harjumaalt väljapoole minna laululavasid mõõdta, kuna see vajaks pikemat ette planeerimist ja tervet päeva.

Lõpetan positiivse kogemusega, õppisin projektilt ajaplaneerimist ning akustika mõõdistamise oskuseid. Tulevikus tean rohkem väärtustada laululavasid ning kõlakodasid Eestis ja Eestis ringi sõites ilmselt oma huvist käiksin rohkem vaatamas neid. Juhendajad olid kogu aeg olemas ning hoidsid meid ilusti järje peal, et kõik saaks õigeaegselt valmis tehtud. Loodan, et projekt jätkub ning saab kunagi kõik Eesti laululavad ilusti interaktiivsele kaardile ülesse jäädvustatud.

Kristel Mikkor

Liitusin “Akustikaproov III” projektiga, sest muusika on mulle hingelähedane ja projekt tundus põnev ning mitmekülgne. Tundus tore olla osa millestki suurest. Kui üks projekt teeb jätkuprojekte juba mitmendat korda, siis peab see ju väärt asi olema.

Minu panus rühmatöösse oli mitmekesine. Alustuseks valiti mind 2. rühma juhiks. See oli mulle uudne kogemus, sest seni olen olnud pigem meeskonnamängija. Kahjuks veendusin, et mu senised otsused on olnud targad ning liidri roll ei ole mulle sobiv. Avastasin, et mul on raskusi ülesannete delegeerimisega. Aga ma õppisin sellest kogemusest.

Lisaks juhi rollile käisin ma ka lavasid mõõdistamas. See oli omamoodi põnev kogemus, sest sain tegevusse kaasata ka oma poja. See pakkus meile kvaliteetset üks-ühele aega. Oma külastatud laululavade kohta otsisin taustainfot.

Ja loomulikult osalesin ma ka kirjatöodes. Koostasime nimekirja eelmiste projektide poolt kaardistatud lavadest. Panustasin tublisti vahenädala ankeedi valmimisse ning ka vahenädala esitluse koostamisse. Kahjuks haigestusin enne vahenädala esitlust ja seal ma oma osa teha ei saanud.

Kuigi mu isiklik projekti kogemus käis üles alla, siis kokkuvõttes oli siiski tore projekt ja ma olen tänulik, et sain selles osaleda. Aitäh kõigile kaaslastele, kellega koos seda projekti rada käisime ja kindlasti suur tänu ka juhendajatele, kes kogu hinge ja südamega meile toeks olid ja meie kätt hoidsid.

Jekaterina Bondarenko

Otsustasin Akustikaproov III projektiga liituda, sest projekti idee huvitas mind ja tundus mulle ebaharilikuna, sest varem pole uurinud midagi sellist.

Meie eesmärk oli jätkata uute laululavade ja kõlakodade lisamist Akustikaproov I ja II poolt koostatud interaktiivsele kaardile. Plaaniks oli lisada vähemalt 30 uut lava. Oma rolli täites esimesena teostasime koos Miaga laululavade ja kõlakodade mõõdistusi Harjumaal, mis andis mulle suurepärase võimaluse nautida ja uurida uusi kohti Tallinna ümbruses. Teine asi, millega ma tegelesin oli meie valitud laululavade või kõlakodade ajalooliste andmete kogumine ja kui oli vaja võtsin ühendust kohaliku omavalitsuse kultuuritöötajatega. Osalesin ka Keila laululava mõõtmises Keila Lehe esindaja juuresolekul, kes pärast kirjutas artikli ajalehes, mis on meie projekti meediakajastus. Selles projektis mulle meeldis, et me saime ise planeerida oma mõõtmise aega. Projekti jooksul tutvusin uute inimestega ja arenesin

meeskonnatöös teiste erialade tudengitega. Meeskonnatöö atmosfäär oli positiivne ja meie koostöö sujus hästi.

Sain uusi teadmisi helitugevuse hajumise kohta ning mis on ja milleks kasutatakse roosa müra faili.

Oliver Turp

ELU projekti valimisel lähtusin peamiselt põhimõttest, et tahaks teha midagi, mille tulemus jääks alles ning millest oleks ka tulevikus kasu. Kuna oma töö juures puutun igapäevaselt kokku erinevate kaartidega, siis tundus „Akustikaproov III“ täpselt õige projekt, millega liituda. Lisaks sellele oli tegemist jätkuprojektiga, seega julgesin uskuda, et sellel projektil on tulevikku.

Projekti raames käisin kaardistamas kahte lava ning hea meelega oleksin sõitnud rohkem ringi ja tutvunud nii erinevate lavade ja kõlakodadega kui ka erinevate Eestimaa paikadega. Kahjuks teeb elu omad korrektuurid ning seetõttu piirdusin vaid kahe lava külastamisega ning isegi neid jõudsin kaardistama alles viimasel minutil.

Kokkuvõtteks võib öelda, et kuigi ma alguses ei olnud vaimustuses mõttest, et pean magistriõpingute jooksul läbima ka ELU kursuse, siis langetasin „Akustikaproov III“ puhul kindlasti õige valiku ning loodan, et peagi on võimalik seda kaarti ka avalikest allikatest leida.

Egert Halliste

Liitusin „Akustika III“ projektiga, sest võimalus kaardistada Eesti laululavasid ja kõlakodasid kõnetas mind, kuna tegelen ise ka laulmisega. Samuti üheks minu liitumise põhjuseks oli avastada uusi kohti ja saada uusi teadmisi.

Minu rolliks meeskonnas oli kaardistada laululavasid ja hiljem abistasin ka andmete sisestamisega, et „Akustikaproov III“ poolt kaardistatud lavad saaksid interaktiivsele kaardile. Paari peale saime kokku kaardistatud 5 laululava. Grupitöö sujus hästi, tihti toimusid koosolekud ja pidev kontakt liikmetega oli olemas. Vastuolude tekkimisel leidsime lahendused arutades rühmaliikmete ja juhendajatega. Hindan kõrgelt rühmajuhtide panust grupitöös, sest tänu neile toimus hea infovahetus ja tekkinud probleemide lahendus. Kõigil liikmetel oli teada oma ülesanded ja panused olid võrdväärsed.

Projekti käigus õppisin mõõdistama laululavade akustikat ja tutvusin, kuidas sisestatakse andmeid interaktiivsesse kaardirakendusse. Samuti õppisin paremini meeskonnas töötama ning see oli minu jaoks oluline kogemus.

Olen tänulik võimaluse eest osaleda mitmekülgse ja arendava projekti elluviimises. Tulevikuks võtan kaasa mitte ainult uued teadmised ja oskused, vaid ka meeskonnatöö kogemuse ning suhtlusoskused. Loodan, et kaardirakendus aitab tulevikus muusikuid ja korraldajaid, kes otsivad esinemiseks sobilikku lava.

Karl Salumets

Antud projekt oli üpriski mitmekesine erinevates valdkondades. Esiteks sain head kogemust aja planeerimises ja potentsiaalsete koostöö aegade leidmises. Olukordades, mis olid ettenägematud, sai leiutatud viise töö sujuvaks toimimiseks ja probleemide lahendamiseks. Ületatavaks raskuseks said ka erinevad läbirääkimised. Uut õpetust sai hangitud erinevate katseseadeldiste ja katsetusmeetodite vallas. Tänu antud ülesandele, olen hakanud ka end ümbritsevat maailma jälgima mõtlikuma pilguga. Kuna projektis üheks osaks on ka kultuuri uurimine, sain teada minu jaoks siiani olematus vallas infot, mis hakkas sellesse süvenedes paeluma.

Tristan Tormi Truumets

Algselt olin seotud täiesti teise ELU projektiga kuid kuna seal ei saanud asjad klappima otsustasin otsida uue projekti. Akustikaproov III projektini jõudsin tänu oma kursusekaaslastele kes selles juba osales. Projekt kõnetas mind kuna selle sisu oli minu jaoks täiesti uudne ning huvitav. Selle käigus sain palju uusi teadmisi laululavade kohta ning kui palju neid tegelikult meie ümber on. Õppisin ka mõõdistama laululavasid. Grupitööd antud projekti raames hindaksin väga heaks. Suurim panus sellesse oli kindlasti rühmajuhtidel kes tegevusi koordineerisid ning andsid kätte õige suuna. Olen tänulik võimaluse eest, et mind võeti sellesse projekti juba peale selle algust vastu. Saan projektist kaasa võtta palju uusi teadmisi. Loodetavasti saab loodavast kaardirakendusest hea tööriist mis lihtsustab muusikaga tegelevate inimeste tööd.

Märt Maripuu

Otsustasin Akustikaproov III projektiga liituda, sest nägin võimalust õppida paremini tundma helilainete leviku teadust, mis on minu töises elus arhitektina kasulik. Samuti nägin võimalust anda Keila linnale tagasisidet ja võrdluse võimalust värskest valminud Keila laululavade omaduste kohta.

Päris projekti alguses pakkusin end vabatahtlikult ruumiandmete visualiseerijaks, kuna parasjagu käis mul sama nimega õppeaine Linnakorralduse erialal. Selgus, et tugineme siiski juba varem valmis programmeeritud lahendusele ning minu roll on pigem korrastada ja sisestada andmeid ning suhelda vabatahtlikuga “Akustikaproov II-st”, kes sisestab andmeid open.streetmap.org põhjale ehitatud geoinfosüsteemi.

Geoinfosüsteemi haldaja korraldas koolituse ning pärast testsisestamisi ning arutelusid Oliveri ja Egertiga, kes pakkusid olulist tuge andmete korrastamisel ja masinloetavatesse tekstifailidesse sisestamisel, andsime materjali üle vabatahtlikule programmeerijale “Akustikaproov II-st”. Lisaks leppisime rühmakaaslastega kokku, et räägin läbi Keila linna pressiesindaja ning “Keila Lehe” toimetusega, kes võiksid olla mõõdistamise kajastamisest huvitatud ning sellest sündis artikkel ja sotsiaalmeedia postitus.

Näen, et projektis osalemine andis mulle uusi kontakte ning kogemuse uutmoodi grupidünaamikast sellises õppureid segavas kõrgkooli õppeprojektis elulise väljundiga. Näen, et tulemus oleks huviväärtuslik ning avaldamisel ja kogutud andmete toimetamisel muutuks see kasulikuks andmebaasiks ka ehitamise eriala inimestele, kellel võib olla roll mõne uue laululava sünni või vana laululava ümberehitamise juures.

KOKKUVÕTE

Tegemist on väga olulise ja põneva projektiga ning oleme tänulikud, et saime sellest osa. Kuna “Akustikaproov I” ja “Akustikaproov II” on juba varasemalt teemaga tegelenud, siis saime toetuda ka nende kogemustele ja teadmistele. Oleme enda panuse üle uhked ja loodame, et projekti aitavad edasi viia järgmised rühmad ning lõpuks valmib korraliku andmestikuga kaart, mida saavad kõik sidusrühmad kasutada ja Eesti laululavad ning kõlakojad oleksid hoitud, hooldatud ja kasutuses.

Sooviksime eraldi tänada “Akustikaproov II” liiget, Saskia Kriibit, kes oli meile valmis appi tulema ja jagama enda teadmisi kaardirakenduse loomisest ja andmete sisestamisest. Ja muidugi meie juhendajaid Kadi Riismaad ja Raul Talmarit, kes hoidsid kätt pulsil ning olid alati olemas.

LISAD

Lisa 1. Mõõtmise kontrollkaart

_____ laululava

Kuupäev		Kellaaeg	
Maakond		Mõõtja(d)	
Ilm	☐ Selge ja kuiv ☀️ ☐ Pilvine ja kuiv ☁️ ☐ Vihmane 🌧️ ☐ tuul _____ m/s		

Laululava üldandmed					
Aadress:					
Laius:		Sügavus:		Astmete arv:	
Kunas ehitati?		Kes ehitas?			
Ajalugu:					

Helitugevuse mõõtmine (Kõlar asetada laululava taha ja keskele)			
Helitugevus kõlarist	Telefoni kaugus kõlarist	Tulemus	
100 dB	1 m (kontroll)	85.5 dB	Kontrollida üle seadmed: <i>Response time - slow</i> <i>Peak hold - sees</i> <i>Frequency waiting - A</i> Mõõtmise peal vajutada play ja siis dB lugeda calibration valiku alt NB! Millise ilmakaare suunas on laululava ava? _____
100 dB	3 m		
100 dB	5 m		
100 dB	10 m		
100 dB	publiku ala keskel		

Piltide checklist			
Vaade lavast (lähedalt)	☐	Suur üldine	☐
Vaade lavalt publikusse	☐	Vaade küljelt	☐

Lisa 2. Tegevuskava

Tegevused	Tähtaeg	Vastutaja(d)
Esmakohtumine juhendajatega	14.02.2024	Juhendajad
Juhi valimine	14.02.2024	Kõik liikmed
Tegevuskava koostamine	14.02.2024	Kõik liikmed
Kalibreerimine	20.02.2024	Kõik liikmed
Ülesannete jagamine	20.02.2024	Kõik liikmed
Portfoolio koostamine	14.02-20.05 .2024	Kõik liikmed
Zoom kohtumine juhendajatega	13.03.2024	Kõik liikmed
Rühmajuhtide koosolek	18.03.2024	Kristel Mikkor, Marian Salum
Kohtumine Saskia Kriibiga seoses rakendusse uute andmete kandmisega	märtsi viimane nädal	Kristel Mikkor, Märt Maripuu, Marian Salum
Laululavade mõõdistamine	21.02 - 01.05.2024	Sirli Jõgisu ja Tiit Lootus (Lehetu, Turba, Varbola, Kärla, Taritu, Mustjala kõlakoda ja Kihelkonna, Tõhela, Tõstamaa, Varbla ning Kirna laululava); , Madis Kirss ja Rasmus Mikfelt (Vana-Vigala, Kodila, Kabala, Oela ja Järlepa laululava ning

		Valtu ja Tolla vabaõhulava) Kristel (Tudu laulukoda), Jekaterina, Märt ja Mia (Kelvingi kõlakoda, Hiiu kõlakoda, Keila laululava, Aegviidu kõlakoda) , Oliver Turp(Lahu laululava, Vaeküla kõlakoda), Egert ja Tristan (Haimre, Märjamaa, Prangli, Jõgisoo, Kõltsu mõisapargi laululava)
Dokumentatsiooni tegemine	21.02-01.05 .2024	Marian Salum ja Kadi Tamberg (Lehetu, Turba, Varbola, Kärla, Taritu, Mustjala kõlakoda ja Kihelkonna, Tõhela, Tõstamaa, Varbla ning Kirna laululava) / Lota Marie Aaliste ja Rasmus Mikfelt (Vana-Vigala, Kodila, Kabala, Oela ja Järlepa laululava ning Valtu ja Tolla vabaõhulava),

		Oliver Turp (Lahu laululava, Vaeküla kõlakoda) Kristel Tudulaulukoda, Jekaterina ja Mia (Kelvingi kõlakoda, Hiiu kõlakoda, Keila laululava, Aegviidu kõlakoda) Egert ja Tristan (Haimre, Märjamaa, Prangli, Jõgisoo, Kõltsu mõisapargi laululava)
Vahekokkuvõtte ankeedi saatmine juhendajale	20.03.2024	Kogu rühm
Vahenädala kohtumine ja esitlus	27.03.2024	Kõik liikmed
Rühma kohtumine Teamsi keskkonnas	22.04.2024	Kõik liikmed
Meediakajastus	Alates 15.04.2024	Kõik liikmed
Rühma kohtumine Teamsi keskkonnas	05.05.2024	Kõik liikmed
Rühma kohtumine juhendajatega Zoomis	06.05.2024	Kõik liikmed
ELU esitluspäev	23.05.2024	Kõik liikmed

Lisa 3. Sidusrühmade tagasiside

“Leian, et selline rakendus on väga hea info kokku koondamise seisukohalt. Erinevate laululavade karakteristika ja kõlatingimuste kirjeldamine aitab lihtsamalt langetada otsuseid kontserdikoha valikute suhtes. Igati tore ettevõtmine. Kaart on informatiivne ja kannab endas olulist seni kaardistamata kultuurilooliste objektide üleskirjutust.

Võib mõelda, millist informatsiooni need erinevad värvivalikud kaardil kannavad. Kui kasutada erinevaid värve, siis arvestada ka sellega, et värv on informatsioon ja kas seda saab taotluslikult kasutada info edastamisel.”

Anne Kann, Muhu Segakoori dirigent ja Eesti Koorijuhti Liidu liige

“Informatiivne ja vajalik ettevõtmine, et muusikud, koorijuhid ja ürituste korraldajad saaks parema ülevaate, kus ja millised on võimalused üle Eestimaa kontserte korraldada. Eriti kõnetab info akustika taseme kohta, kuna ilma võimendusega vokaalkontserdi, näiteks koorikontserdi üheks õnnestumise võtmeks (lisaks heatasemelisele esitusele) on mingil määral ka saali akustika. Tuhmis saalis on kindlasti raskem naturaalselt häält kõlama panna, samas hea akustikaga saal on mugavam lauljale ja efektsam ka kuulajale.”

Keili Simastel, muusikaõpetaja ja koorijuht

“Kultuurilisest vaatest on tegu huvitava projektiga ja kindlasti üks osa pärandi kogumisest, andes hea ülevaate reaalsest olukorrast erinevates vabaõhu kontserdipaikades üle Eesti.

Hea on see, et kaardil on juures lisainfo ja korralikud pildid, mis võimaldavad saada ülevaate teatud laululava olukorrast ilma ise kohale sõitmata. Olles ise olnud ühe laulupäeva korraldaja, siis oleks ehk säästnud mõned kohalesõidud ja saanud info esinemiskoha kohta ka kätte taolise kaardi pealt nagu te projekti raames koostamas olete. Selles mõttes ürituste korraldajate jaoks on antud info leidmine ühest kohast kindlasti olulise väärtusega. Samas ilmselt kohalikud laululavad on enamikule koorijuhtidele ja ürituste korraldajatele ilmselt ka teada ja raske on ehk hinnata, kui suur on see sihtrühm, kes vajab sellist üle-eestilist infot. Huvilistele on muidugi see väga põnev kaart uurida ja ilmselt võib ka ergutada oma maakonnast kaugemale vaatama ürituste paikade kohavalikul.

Üks mõte, mis veel tekkis, on see, et võibolla seal heli ja mõõtmete info all oleks oluline mainida ka veel lava mahutavust vms. Sest see on kindlasti üks esimesi küsimusi, mis tekib. Et palju lauljaid lava mahutab näiteks ainult lavale või ka lavaesisele vms. Kuigi

mõõtmel ja astmete arv on kirjas, mis sellele viitab, oleks hea ehk orienteeruda ka lauljate mahutavuse järgi, kui on selgitusena juures, millise tihedusega see umbes kirja pandud on vms.”

*Lilian Reinmets, Kohtla - Järve Gümnaasiumi segakoori dirigent
ja Eesti koorijuhtide Liidu liige*

“Väga vahva projekt! Kindlasti sünnib sellest suur kasu hulgale loomeinimestele!”

Gerti Marus- endine Tõstamaa Rahvamaja juhataja

“Väga tore ja kasulik asi olete ette võtnud, on väga lihtne kasutada ja ülevaatlik. Ma usun küll et aitab, neid kes oma kontserdiks kohta otsivad ja võimalik et leiavad sealt sellise koha, mille peale nad varem ei tulnudki :)“

Eleri Birk - Tõstamaa Rahvamaja juhataja

“Teie projekt on nii äge. Millega mõõdate ja kas saan ise ka kuidagi praegu abiks olla. Tahaks ise ka kuidagi kultuuripärandisse aktiivselt panustada. Tean mitut väikest lava, kuhu saaks kohe mõõta minna.”

*Jaan Vaidla - kooriartist, organist, muusikaõpetaja,
muusikakooli õpetaja, dirigent Harjumaal ja Raplamaal*